

stede paa mange Punkter i Landet, men efterhaanden ere blevne samlede paa enkelte Steder, vende tilbage og blive til mere almindelig Nytte, og at Forældre kunne opsætte at tage Bestemmelse om deres Børns Fremtid, indtil disses Eigner og Lust foreligger nogenlunde klart, uden at Forældrene derved udsætte sig for, at den Undervisning, der er skaffet tilveie for Børnene i den yngre Alder, tildeels har været galt anlagt efter deres fremtidige Livsban. Man kan heller ikke overse Betydningen af, at Børnene ikke stilles ad i forskellige Skoler, forinden det fornuftigvis er nødvendigt paa Grund af den forskellige Uddannelse, som kræves til ueensartede Livsstillinger, samt at mange Børn, som nu i en aldeles ung Alder maae bortsendes fra deres Forældres Huus, kunne fra Hjemmet eller dog dets mere umiddelbare Næthed skaffes al ønskelig Kundskab og aandelig Udvikling indtil et saameget senere Tidspunkt, at alle Betæneligheder ved at sende dem ud i Verden maae være væsentligt svækkede.

ad 2.

Den gamle latinske Skole indskrænkede sig til fornemmelig at give Eleverne en classisproglig og historisk Uddannelse; den kunde derfor naae sit Maal uden at overlæse sine Værkinger og aldeles bortvende deres Opmærksomhed fra det praktiske Livs almindelige Krav og Interesser. Den nyere lærde Skole optog eller udvillede Undervisningen i flere Fag, hvis Betydning efterhaanden var voret saaledes op, at det ikke kunde gaae an at vedblive at behandle dem som ikke eksisterende eller i hvert Fald kun lidet vigtige Ting, men den undlod samtidig i et nogenlunde ligeligt Forhold at lette Arbejdet med Skolens tidligere Væregjensstande. Følgen heraf kunde ikke undværlig og er ikke undværlig. Der klages ikke uden Grund over Overlæselse i Skolerne, over den Mangel paa Kraft og selvstændig Grundighed, som udvikles hos Eleverne, der maae fortabe sig i en ydre Tillegnelse af den store Stofmasse og hverten levnes Hvile til at fordøje det Lærte eller under en mindre anstrengt Fremadskriden i de forskelligeartede Fag faae tilstrækkelig Tid til efter deres Personlighed at uddanne sig

alvorligt i enkelte Retninger og tillige i ønskelig Grad at følge med det dem omgivende praktiske Liv. Det er derfor saare tvivlsomt, om den for en Snees Aar siden foretagne Omorganisation af de lærde Skoler har været et virkelig Fremskridt. At et grundigt Gode derimod vil kunne opnaaes ved Indførelsen af en udvidet Arbejdsdeling paa de lærde Skolers Omraade, synes uomtvisteligt, og herpaa gaaer Beslutningens anden Deel ud. Meningen er ikke den at gøre Skolerne til absolute Fagskoler; de forskellige Skoler skulle vedblivende give en almindelig høiere Dannelse, men denne skal i sine Enkeltheder indskrænkes saaledes, at hver Skole efter sit særegne Væg tillige i de den mere specielt paalagte Fag kan give sine Elever en betydeligere selvstændig Udvikling, uden at overbebyde dem.

Et Mindretal (Høyer-Møller) er ikke enig i denne Deel af Forslaget, da det maa ansee saavel en tredeelt Undervisningsplan som Undervisningens Adspaltelse i forskellige Skoler for skadelig; det kan kun tiltræde en tveedeelt Undervisning i samme Skole.

Et andet Mindretal (Sjød og Sagd) er vel i det Hele enig med Fleertallet i de af det fremførte Ansøelser, men nærer dog Betænkelighed ved allerede paa dette Stadium at udtale en bestemt Mening om Undervisningens Tredeling paa den antydede Maade. Mindretallet ønsker ikke at deeltage i en meer eller mindre bindende Udtalelse herom, før Sagen foreligger udførligere behandlet og den paatænkte Reform er modnet til Afgjørelse. Man forbeholder sig derfor under Forslagets Behandling i Salen at stille Ændringsforslag.

ad 3.

Beslutningens tredje Deel staaer tildeels i nøie Forbindelse med den tænkte Deling af Skolerne. Forsaavidt den tillige indeholder en Fordring om Studentprovernes Afholdelse ved Universitetet istedetfor ved Skolerne selv, kan man henvise til de Betragtninger, som i Samlingen 1866—67 førte til Vedtagelse af Loven om en forandret Ordning af Skolelærereksamen. Proven bliver ikke alene for den enkelte Examinands Bedkommende en flirere